

kommende færøske overtagelse af bl.a. retsplejen og strafferetten sker på en velforberedt måde.

Herudover bemærkes, at de færøske myndigheder vil være forpligtet til at overtage et sagsområde, der omfattes af lovforslagets § 2, stk. 1, hvis regeringen fremsætter anmodning herom. Det forudsættes, at det i praksis alene kan komme på tale for regeringen at fremsætte en sådan anmodning, hvis det pågældende sagsområde efter regeringens opfattelse har en nær tilknytning til et andet sagsområde, som de færøske myndigheder har besluttet at overtage.

I lovforslaget er det fastsat, at de færøske myndigheder ikke kan overtage sager og sagsområder, der vedrører statsforfatningen, statsborgerskab, Højesteret, udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitik samt valuta- og pengepolitik. Baggrunden herfor er, at hensynet til rigsfællesskabet eller særlige bestemmelser i Danmarks Riges Grundlov udelukker en færøsk overtagelse af disse sager og sagsområder inden for rigsfællesskabet. Der henvises i den forbindelse til lovforslagets bilag 1.

Som anført vil lovforslaget skabe mulighed for, at de færøske myndigheder med enkelte undtagelser overtager samtlige sager og sagsområder på Færøerne. Der lægges dermed op til en meget vidtgående og principiel ordning med hensyn til den almindelige kompetencefordeling inden for riget.

Når samtlige sager og sagsområder på Færøerne – med enkelte undtagelser – er overgået til de færøske myndigheder, vil der således på Færøerne og i Danmark principielt kunne udvikle sig forskellige retstilstande på alle de områder, som bliver færøske anliggender, herunder på områder af central og grundlæggende betydning for borgerne, som f.eks. strafferetten, retsplejen og den almindelige formueret.

En så vidtgående og principiel ordning, som lovforslaget lægger op til, hviler endvidere på det tætte historiske og kulturelle fællesskab, der er mellem Færøerne og Danmark – herunder de fælles traditioner med hensyn til grundlæggende retsprincipper, lovgivning og forvaltning – og på, at kompetencen derfor vil være hos myndigheder, der er knyttet til samme grundlæggende retsprincipper mv. som de danske myndigheder.

I overensstemmelse hermed bygger ordningen på en forudsætning om, at der i kongeriget er fælles respekt for en kerne af grundlæggende værdier og principper, der er kommet til udtryk i rets- og lovgivnings-tradition.

Det betyder f.eks., at det med lovforslaget forudsættes, at en kommende færøsk straffelov indeholder bestemmelser, der i det væsentlige svarer til reglerne i

den danske straffelovs kapitel 12 og 13 om henholdsvis forbrydelser mod den danske stats selvstændighed og sikkerhed og forbrydelser mod statsforfatningen og de øverste statsmyndigheder mv.

Det bemærkes, at lovforslaget – foruden færøsk overtagelse af sager og sagsområder – skaber grundlag for, at de færøske myndigheder efter aftale med de danske myndigheder kan overtage Vágar Lufthavn samt ansvaret for driften heraf, jf. lovforslagets § 6.

I forbindelse med færøsk overtagelse af et sagsområde mv. kan der opstå spørgsmål om ansættelsesforholdene for personalet ved de myndigheder, der hidtil har varetaget opgaverne på det pågældende område. Disse spørgsmål behandles ikke i det foreliggende lovforslag, men derimod i et forslag til lov om visse personalemæssige spørgsmål i forbindelse med de færøske myndigheders overtagelse af sager og sagsområder, der fremsættes af finansministeren samtidig med dette lovforslag.

3. Nærmere om færøsk overtagelse af sager og sagsområder

3.1. Hidtidig overtagelse af sager og sagsområder

Det eksisterende grundlag for de færøske myndigheders overtagelse af sager og sagsområder, er fastlagt i hjemmestyreloven fra 1948. Til hjemmestyreloven er føjet to lister – liste A og B – hvorpå der er opregnet en række sager og sagsområder.

De sager og sagsområder, der fremgår af liste A, anses principielt som færøske særanliggender. De færøske myndigheder kan straks eller senere bestemme, at anliggender på denne liste skal overgå til de færøske myndigheder. På tilsvarende måde er de færøske myndigheder forpligtede til at overtage sager og sagsområder, der er opført på liste A, når de danske myndigheder måtte ønske det.

For de sager og sagsområder, der er opført på liste B, afgøres det efter forhandling, om og i hvilket omfang disse sagsområder mv. kan henføres til færøske særanliggender.

I overensstemmelse med det anførte har de færøske myndigheder gennem årene overtaget adskillige anliggender, således at de færøske myndigheder i dag inden for de pågældende sagsområder har den lovgivende og udøvende magt på Færøerne. En fortegnelse over de anliggender på liste A og B, der siden 1948 er overtaget af de færøske myndigheder på det eksisterende retlige grundlag, er medtaget som bilag 2 til lovforslaget.

Ud over muligheden for at overtage et sagsområde som særanliggende har de færøske myndigheder efter